

Raadsvoorstel

Jaargang	: 2022
Registratienummer	: 2932357
Datum	: 7 juni 2022
Onderwerp	: Rekenkamercommissie rapport onderzoek “brandveiligheid Castellum”

Voorstel:

- 1 Op basis van het rapport “brandveiligheid Castellum” van de rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn en na kennisname van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op de aanbevelingen van 12 april 2022, de in het rapport opgenomen aanbevelingen (zie pag. 9):
 - Bij een project van dergelijke omvang dient een specifieke adviseur op het gebied van brandveiligheid te worden betrokken.
 - Ontwerpkeuzes voor alle disciplines dienen vastgelegd te zijn in rapportages behorende bij de bouwaanvraag.
 - De bouwdirectie dient beter toezicht te houden op de bouw en ontoereikend werk af te keuren tot dit voldoet aan de gestelde eisen.
 - Opleverdocumenten, inspecties, keuringen en opvolgingen hierop dienen goed gedocumenteerd te worden.
 - Bij constateren van enkele gebreken is het raadzaam verdiepend (en indien nodig destructief) onderzoek te doen in de rest van het gebouw.
 - Wanneer een hoeveelheid aan gebreken wordt geconstateerd, kan grootschalig onderhoud niet worden uitgesteld zonder een expliciete afweging van de risico's op het gebied van (brand)veiligheid, financiën etc.
 - Bevoegd gezag kan vaker inspecties uitvoeren om de (brand)veiligheid in gebouwen te controleren en hierop indien nodig handhaven.
 - De eigenaar/gebruiker heeft in een dergelijk gebouw naast de wettelijke verplichtingen ook een grote maatschappelijke plicht ten aanzien van de (brand)veiligheid. Zeker gezien de eigenaar/gebruiker in deze situatie is het raadzaam (vaker) inspecties uit te laten voeren door de veiligheidsregio of een onafhankelijk inspectiebureau.
 - Ten behoeve van het proces en de (terug-)vindbaarheid van ontwerpkeuzes dient meer aandacht geschonken te worden aan het documenteren en archiveren. Sinds de bouw van het theater is hierin in het kader van digitalisering natuurlijk ontzettend veel veranderd, waarmee een dergelijk dossier tegenwoordig niet meer denkbaar is. Desalniettemin is ook in een digitaal dossier de een goede en overzichtelijke archivering van belang.
- over te nemen.

- 2 het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven om de aanbevelingen onder 1 genoemd uit te voeren en de rekenkamercommissie en de raad tweede kwartaal 2023 (na 1 jaar) te rapporteren over de voortgang van de uitvoering daarvan.

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

De rekenkamercommissie van de gemeente Alphen aan den Rijn heeft in het tweede kwartaal van 2022 aan de griffier het rapport naar de brandveiligheid van Castellum aangeboden. Op grond van de gemaakte werkafspraken met de rekenkamercommissie leidt de griffier rapporten van de rekenkamercommissie door naar de gemeenteraad, voorzien van een raadsvoorstel.

Inleiding

Enkele jaren geleden besloot de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn het Theater Castellum in Alphen aan den Rijn te verbouwen. Tijdens de geplande sloop- en verbouwwerkzaamheden kwamen verschillende gebreken aan het licht voor wat betreft het brandveiligheidsniveau dat wordt voorgeschreven door het Bouwbesluit. Dit gaf aanleiding tot noodzakelijke herstelwerkzaamheden om het theater na verbouw goed en veilig in gebruik te kunnen nemen, met alle financiële gevolgen van dien. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft de gemeenteraad de rekenkamercommissie verzocht een onderzoek uit te voeren naar de toedracht van de geconstateerde feiten om ervan te leren voor de toekomst.

De centrale vraag was vooral hoe het heeft kunnen gebeuren dat het theater Castellum in gebruik is genomen en jaren in gebruik is gebleven terwijl het niet voldeed aan de voorschriften voor de brandveiligheid.

Om deze centrale vraag te beantwoorden heeft de rekenkamercommissie opdracht gegeven aan ingenieursbureau Royal Haskoning DHV om een onderzoek uit te voeren. Dit onderzoek richtte zich in met name op 'factfinding' en een analyse van die feiten om adequate beheersmaatregelen te kunnen formuleren. Het onderzoek richtte zich niet op de vraag naar de juridische of politieke consequenties die aan de (waardering van de) feiten verbonden kunnen worden, noch op de wenselijkheid daarvan.

Bij aanvang van het onderzoek werd al snel helder dat de dossiers waarmee veel van de te onderzoeken gebeurtenissen gereconstrueerd moesten worden, onvolledig en weinig geordend waren. Dit heeft het onderzoekswerk belemmerd en geleid tot vertraging.

Gedurende de looptijd van het onderzoek heeft een vertegenwoordiging van de raad deelgenomen aan de raadsklankbordgroep Castellum. Zij werden door de rekenkamercommissie op de hoogte gehouden van de voortgang van het onderzoek en konden reflecteren op de voorlopige bevindingen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De rekenkamercommissie onderzoekt op grond van artikel 2 van de Verordening rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde bestuur. De uitkomsten van de onderzoeken ondersteunen de raad bij het uitvoeren van zijn controlerende taak, waarbij het accent ligt op het mogelijk lerend effect dat van de uitgebrachte onderzoeken kan uitgaan. De rekenkamercommissie trekt op grond van het verrichte onderzoek conclusies en verstrekt vervolgens aanbevelingen aan de raad voor de toekomst.

Conclusie

Wat gedurende het onderzoek duidelijk is geworden is dat er in alle fasen van de bouw van het theater Castellum en bij verschillende partijen zaken niet goed zijn gegaan. De oorzaken hiervan zijn met de beschikbare dossierstukken slechts gedeeltelijk te achterhalen. Toch is een aantal conclusies te trekken welke wel een duidelijke impact hebben gehad op de uiteindelijke situatie:

- Er is een ontwerpkeuze gemaakt welke heeft geleid tot onduidelijkheid in de vervolgtrajecten;
- Er is tijdens de uitvoeringsfase ontoereikend werk geleverd door de verschillende uitvoerende partijen;
- Er is onvoldoende toezicht geweest tijdens de uitvoeringsfase;
- Er is geen goede oplevering van het werk gedaan;
- Er is onvoldoende keuring/onderhoud geweest in de gebruiksfase;
- Er is ontoereikend geacteerd op het onderzoeksrapport opgeleverd door Alphaplan
- de archivering van de documenten is onvolledig is geweest. Een goede documentatie en archivering van processtukken had weliswaar niet bijgedragen aan een beter ontwerp of een betere uitvoering, maar was wel het onderzoek ten aanzien van het foutenrelaas ten goede gekomen.

In antwoord op de deelvragen kan worden gesteld dat de geconstateerde gebreken in verschillende disciplines vallen. Verder is er niet één partij verantwoordelijk voor alle gebreken. En ten slotte is niet één moment van falen te pinpointen. Met het uitgevoerde onderzoek kan geen enkelvoudig antwoord worden gegeven op de hoofdvraag.

Hoewel er ernstige gebreken zijn geconstateerd en de omvang ervan groot was, is het niet eenvoudig om duidelijke aanbevelingen te doen ter voorkoming van dergelijke problematiek in de toekomst. Wel kan in algemene zin gesteld worden dat door de jaren heen bouwmethodieken, wet- en regelgeving, toezicht en vastlegging van principes en afspraken zodanig zijn veranderd, dat veel punten heden ten dage sowieso zouden worden ondervangen. Desalniettemin heeft de rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan. Het college is in het ambtelijk wederhoor op verzoek van de rekenkamercommissie ingegaan op de aanbevelingen (zie pag. 33).

Naast het voorstel om de aanbevelingen uit het rapport over te nemen bevat het voorstel ook het verzoek aan het college met de aanbevelingen aan de slag te gaan en om de raad nader te informeren over hoe concreet uitvoering aan een aantal aanbevelingen wordt gegeven.

Financiële consequenties

Afhankelijk van de invulling van de aanbevelingen.

Bijlagen:

- Rapport Rekenkamercommissie "onderzoek brandveiligheid Castellum"

De griffier,

Drs. J.A.M. Timmerman

Jaargang	: 2022
Registratienummer	: 2932357
Onderwerp	: Rekenkamercommissie rapport onderzoek "brandveiligheid Castellum"

De raad van de gemeente Alphen aan den Rijn,

besluit:

1. Op basis van het rapport "brandveiligheid Castellum" van de rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn en na kennisname van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op de aanbevelingen van 12 april 2022, de in het rapport opgenomen aanbevelingen (zie pag. 9):
 - Bij een project van dergelijke omvang dient een specifieke adviseur op het gebied van brandveiligheid te worden betrokken.
 - Ontwerpkeuzes voor alle disciplines dienen vastgelegd te zijn in rapportages behorende bij de bouw aanvraag.
 - De bouwdirectie dient beter toezicht te houden op de bouw en ontoereikend werk af te keuren tot dit voldoet aan de gestelde eisen.
 - Opleverdocumenten, inspecties, keuringen en opvolgingen hierop dienen goed gedocumenteerd te worden.
 - Bij constateren van enkele gebreken is het raadzaam verdiepend (en indien nodig destructief) onderzoek te doen in de rest van het gebouw.
 - Wanneer een hoeveelheid aan gebreken wordt geconstateerd, kan grootschalig onderhoud niet worden uitgesteld zonder een expliciete afweging van de risico's op het gebied van (brand)veiligheid, financiën etc.
 - Bevoegd gezag kan vaker inspecties uitvoeren om de (brand)veiligheid in gebouwen te controleren en hierop indien nodig handhaven.
 - De eigenaar/gebruiker heeft in een dergelijk gebouw naast de wettelijke verplichtingen ook een grote maatschappelijke plicht ten aanzien van de (brand)veiligheid. Zeker gezien de eigenaar/gebruiker in deze situatie is het raadzaam (vaker) inspecties uit te laten voeren door de veiligheidsregio of een onafhankelijk inspectiebureau.
 - Ten behoeve van het proces en de (terug-)vindbaarheid van ontwerpkeuzes dient meer aandacht geschonken te worden aan het documenteren en archiveren. Sinds de bouw van het theater is hierin in het kader van digitalisering natuurlijk ontzettend veel veranderd, waarmee een dergelijk dossier tegenwoordig niet meer denkbaar is. Desalniettemin is ook in een digitaal dossier de een goede en overzichtelijke archivering van belang.

over te nemen.

2. het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven om de aanbevelingen onder 1 genoemd uit te voeren en de rekenkamercommissie en de raad tweede

kwartaal 2023 (na 1 jaar) te rapporteren over de voortgang van de uitvoering daarvan.

Gewaarmerkte bijlage(n):

Geen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 7 juli 2022

De raad van Alphen aan den Rijn,

de plv. griffier,

mr. E.C.C. Vegt

de voorzitter,

mr.drs. J.W.E. Spies